

นโยบายการต่างประเทศ

๔. นโยบายการต่างประเทศ

๔.๑ ดำเนินบทบาทเชิงรุกในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี รัฐบาลได้ดำเนินการเชิงรุกด้านการต่างประเทศ ทั้งในด้านการแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อโลกมุสลิม และให้ความช่วยเหลือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยสรุปการดำเนินงานเชิงรุกด้านการต่างประเทศได้ดังนี้

๔.๑.๑ ความร่วมมือกับต่างชาติในการแก้ไขปัญหาภาคใต้ รัฐบาลได้ร่วมมือกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านมุสลิมโดยเฉพาะมาเลเซีย ทั้งด้านการข่าวและ

การแลกเปลี่ยนข้อมูล การควบคุมพื้นที่แนวชายแดน การแก้ไขปัญหาบุคคลสองสัญชาติ รวมถึงการพัฒนาพื้นที่อนุภาคชายแดนในกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ ฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle : IMT-GT) และยุทธศาสตร์ร่วมสำหรับการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย (Joint Development Strategy : JDS) เพื่อส่งเสริมความอยู่ดีกินดีและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการให้ข้อมูล พบปะหารือและชี้แจงกับองค์กรและประเทศที่มีบทบาทสำคัญในโลกมุสลิม เช่น รายงานสถานการณ์ในห้องักการการประชุมอิสลาม (Organization of the Islamic Conference : OIC) ทราบทุก ๓ เดือน และการหารือทวิภาคีร่วมกับผู้นำ รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ระดับสูง และเอกอัครราชทูตของประเทศมุสลิม เช่น บาห์เรน ปากีสถาน โอมาน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และอียิปต์ เป็นต้น รวมทั้งดำเนินโครงการทุนการศึกษา

สำหรับนักเรียนไทยร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตประเทศดังกล่าวด้วย และเร่งดำเนินการเชื่อมความสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทยกับประชาคมมุสลิมทั้งในและต่างประเทศ โดยจัดทำเว็บไซต์ภาษาอาหรับ www.thai2arab.com และจัดทำหนังสือพร้อมสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประเทศไทย เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

นอกจากนี้ ในช่วงต้นปี ๒๕๕๐ รัฐบาลได้มีการแลกเปลี่ยนการเดินทางเยือนระหว่างไทยกับมาเลเซียซึ่งส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่เคยเย็นชาในช่วงที่ผ่านมา ได้กลับมาเป็นมิตรและให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการศึกษาและศาสนา โดยจะมีการหารือรายละเอียดในการประชุม

คณะกรรมการร่วม (Joint Commission : JC) ครั้งที่ ๑๐ ซึ่งไทยจะเป็นเจ้าภาพ (รายละเอียดเพิ่มเติมของการดำเนินการในเรื่องนี้จะปรากฏอยู่ในข้อ ๕.๑.๒ ของรายงาน)

๔.๑.๒ ยุทธศาสตร์ของไทยต่อโลกมุสลิม รัฐบาลมีนโยบายเน้นหนัก ในการสร้างพันธมิตรของไทยในโลกมุสลิม ควบคู่กับการส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและพลังงาน เช่น จัดส่งผู้แทนไทยไปเยือนลิเบียเพื่อกระชับความสัมพันธ์ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐ สนับสนุนบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ในการลงทุนและร่วมทุนผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมันในประเทศตะวันออกกลาง เป็นต้น

๔.๑.๓ การให้ความช่วยเหลือประเทศอื่น ๆ รัฐบาลไทยได้ให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น จัดการฝึกอบรมการป้องกันไข้หวัดนกให้ประเทศสมาชิก Organization of Islamic Conference (OIC) และ African Union (AU) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตยาแผนปัจจุบันและป้องกันโรคมะเร็งและโรคเอดส์ให้แก่ประเทศในแอฟริกาตะวันตก การถ่ายทอดเทคโนโลยีสร้างฝนหลวงแก่ประเทศแทนซาเนีย การให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาและความร่วมมือทางวิชาการกับกลุ่มลาตินอเมริกา ประเทศหมู่เกาะในแปซิฟิกใต้ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างพันธมิตรทั้งในระดับรัฐบาล และในระดับภาคธุรกิจได้ในอนาคต

๔.๒ ส่งเสริมให้เกิดมิตรภาพและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างภูมิภาค รัฐบาลไทยและรัฐบาลจีนได้แลกเปลี่ยนการเยือนและเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการค้า การลงทุนเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องระหว่างกัน โดยได้มีการลงนามระหว่างจังหวัดสุรินทร์ กับนครต้าเหลียน จังหวัดสมุทรสาครกับเมืองซินโจว จังหวัดตากกับเขตปกครองตนเองเต๋อหอง เทศบาลนครลำปางกับเทศบาลเมืองเจียหยาง มณฑลกวางตุ้ง จังหวัดระยอง กับนครเสิ่นหยาง และเทศบาลนครเชียงใหม่กับเทศบาลนครฮาร์บิน

นอกจากนี้ รัฐบาลได้จัดทำข้อตกลงกับต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ ความปลอดภัย และการท่องเที่ยว อาทิ จัดทำความร่วมมือทางด้านสาธารณสุข และการทำเรือ กับประเทศบรูไน บรรลุข้อตกลงในอนุสัญญาอำนวยความสะดวก การทบทวนความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว การเจรจาจัดทำสนธิสัญญาการให้ความช่วยเหลือทางอาญาระหว่างกัน และการจัดทำบันทึกความตกลงระหว่างกันว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ กับประเทศฟิลิปปินส์ การเจรจาจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยการโอนตัวผู้กระทำความผิดและความร่วมมือในการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีอาญากับประเทศปากีสถาน การจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจเพื่อขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศบัลแกเรีย การจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และวิชาการกับประเทศโรมาเนีย และความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดาไทยกับประเทศรัสเซีย

นอกจากการเดินทางไปเยือนประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนครบทุกประเทศตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ ของนายกรัฐมนตรี เพื่อแนะนำตัวและสร้างความสนิทสนมคุ้นเคย สร้างความมั่นใจซึ่งกันและกัน อันเป็นการปูทางไปสู่การขยายความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกันให้กระชับแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นแล้ว ยังมีผู้นำ

หลายประเทศเดินทางมาเยือนประเทศไทยในฐานะแขกของรัฐบาล ได้แก่ นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม นายกรัฐมนตรีราชอาณาจักรบาหลี นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย มন্ত্রীแห่งรัฐของสาธารณรัฐประชาชนจีน (เทียบเท่าระดับรองนายกรัฐมนตรี) และนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ซึ่งผลการเยือนส่วนใหญ่เป็นการกระชับความสัมพันธ์ระดับทวิภาคี และการขยายความร่วมมือสาขาต่าง ๆ ให้ครอบคลุมผลประโยชน์ร่วมกัน และเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ความตกลง

ว่าด้วยสะพานมิตรภาพ ๒ (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การลงนาม Joint Statement ของแผนยุทธศาสตร์ร่วมว่าด้วยความสัมพันธ์ส่วนทางเศรษฐกิจ (Joint Strategy for Economic Partnership : JSEP) กับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ความร่วมมือด้านการเงินการธนาคารและพลังงานกับบาหลี เป็นต้น

นอกจากนี้ ในวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๐ ที่เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้มีการประชุมสุดยอด IMT-GT ครั้งที่ ๒ ซึ่งผู้นำประเทศสมาชิกเห็นพ้องให้ผลักดันความร่วมมือสาขาต่าง ๆ ให้มีความคืบหน้ามากยิ่งขึ้น โดยรัฐบาลได้เน้นถึงความมุ่งมั่นและความต่อเนื่องของไทยที่จะร่วมมือกับมาเลเซียและอินโดนีเซียในการยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ IMT-GT ผลักดันประเด็นในแผนปฏิบัติการ

โดยเฉพาะความร่วมมือด้านประมง ด้านพลังงาน ด้านอาหารฮาลาล และการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ด้านการท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๐ ได้มีการประชุมผู้นำ ACMECS เพื่อทบทวนกลไกลอบอย่างไม่เป็นทางการ โดยผู้นำประเทศสมาชิกเห็นพ้องให้ผลักดันความร่วมมือสาขาต่าง ๆ อาทิ การเกษตรแบบมีสัญญา ระบบตรวจลงตราเดียว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสาธารณสุข เป็นต้น

๔.๓ เสริมสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียน ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ นายกรัฐมนตรีได้ร่วมลงนามและรับรองเอกสารสำคัญ ๖ ฉบับ ได้แก่ ปฏิญญาเซบูว่าด้วยแผนแม่บทของกฎบัตรอาเซียน ปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ปฏิญญาเซบูว่าด้วยความมั่นคงทางพลังงานในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พันธกรณีอาเซียนว่าด้วยเอชไอวีและโรคเอดส์ ปฏิญญาเซบูว่าด้วยการพิทักษ์และส่งเสริมสิทธิแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ปฏิญญาเซบูว่าด้วยประชาคมเอื้ออาทรและแบ่งปันที่เป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเอกสารสำคัญเหล่านี้ล้วนมีเป้าหมายเพื่อวางรากฐานสำหรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ เพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเป็นองค์กรที่มีความเป็นเอกภาพมีเสถียรภาพและความมั่นคง

ในการประชุมดังกล่าวได้มีการมอบหมายให้คณะทำงานระดับสูงยกร่างกฎบัตรอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐ ตามที่ได้มีการลงนามในปฏิญญาเพื่อเร่งรัดให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนเร็วขึ้น ๕ ปี จากปี ๒๕๖๓ เป็นปี ๒๕๕๘ และได้มีการหารือเกี่ยวกับร่างแผนการดำเนินการไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community (AEC) Blueprint) เพื่อกำหนดแผนงานการไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมประชุมสุดยอดอาเซียนกับผู้นำประเทศคู่เจรจา ประกอบด้วยการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน การประชุมสุดยอดอาเซียน-ญี่ปุ่น การประชุมสุดยอดอาเซียน-เกาหลี การประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดีย การประชุมสุดยอด ASEAN+3 และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit : EAS) โดยทั้งหมดนี้เป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาและเป็นการเร่งรัดความร่วมมือเพื่อการพัฒนาาร่วมกันในสาขาต่าง ๆ ที่เสริมสร้างศักยภาพและการรวมตัวของอาเซียน การสนับสนุนการลดช่องว่างในการพัฒนาระหว่างสมาชิกอาเซียน และการเร่งรัดการเจรจาความตกลงการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ

ในการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียน-สหภาพยุโรปครั้งที่ ๑๖ ณ เมืองนูเรมเบิร์ก ประเทศเยอรมนี เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เข้าร่วมประชุมและหารือถึงความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างอาเซียนกับสหภาพยุโรป ในโอกาสครบรอบ ๓๐ ปีของความสัมพันธ์และหาแนวทางส่งเสริมความร่วมมือในอนาคตอันจะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่อาเซียน ที่ประชุมได้รับรองปฏิญญานูเรมเบิร์กว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนที่เพิ่มพูนระหว่าง

อาเซียนกับสหภาพยุโรป (Nuremberg Declaration on the ASEAN-EU Enhanced Partnership) ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ในอนาคตระหว่างทั้งสองภูมิภาค

๔.๔ ดำเนินบทบาทสร้างสรรค์ในกรอบสหประชาชาติและกรอบพหุภาคีอื่น ๆ รัฐบาลได้ทำความเข้าใจและชี้แจงเกี่ยวกับการฟื้นฟูความเชื่อมั่นกับต่างประเทศ โดยได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกานั้น นายกรัฐมนตรีได้

พบกับนาย George W. Bush ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ในระหว่างการประชุมผู้นำเอเปค เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ ซึ่งภายหลังการประชุม สหรัฐอเมริกาได้มีถ้อยแถลงแสดงความเข้าใจสถานการณ์ของไทยด้วย ซึ่งทำให้ภาพลักษณ์ของไทยในเวทีระหว่างประเทศเป็นที่ยอมรับมากขึ้น และการดำเนินการของสหรัฐอเมริกาในระยะต่อมาแสดงถึงแนวโน้มความสัมพันธ์ในทางที่ดี เช่น การอนุมัติร่างกฎหมาย Tax Relief and Health Care Act ซึ่งมีผลต่ออายุการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) ให้ไทยต่อไปอีก ๒ ปี และการตกลงที่จะดำเนินการฝึกร่วม Cobra Gold กับไทยในปีนี้ตามปกติ

นอกจากนี้ รัฐบาลได้สนับสนุนการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ โดยส่งทหาร ๗ นายและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๔๑ นาย เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ในปฏิบัติการในเนปาลและในติมอร์-เลสเตตามที่สหประชาชาติร้องขอ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ ๑๗๔๐ (๒๐๐๗) และเป็นการสานต่อบทบาทไทยในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

สำหรับนโยบายต่างประเทศต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในเวทีโลกนั้น รัฐบาลได้แสดงถึงจุดยืนที่สอดคล้องกับข้อมติสหประชาชาติ ในกรณีของอิหร่านและเกาหลีเหนือ รัฐบาลได้ปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ ๑๗๓๗ (๒๐๐๖) เรื่องมาตรการลงโทษอิหร่านที่พัฒนานิวเคลียร์และไม่ปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ ๑๙๖๙ (๒๐๐๖) วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ ๑๗๑๘ (๒๐๐๖) เรื่องเกาหลีเหนือ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามข้อมติดังกล่าว รวมทั้งได้ส่งรายงานและข้อมูลการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันปราบปรามรวมทั้งมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายของไทยให้คณะกรรมการต่อต้านการก่อการร้ายของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นระยะ ๆ

๔.๕ **คุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ** รัฐบาลโดยกระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศตั้งแต่เดือนตุลาคม

๒๕๔๙ - มีนาคม ๒๕๕๐ รวม ๒,๓๓๑ ราย โดยเฉพาะการช่วยเหลือแรงงานไทย ที่เดินทางไปทำงานทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมายในต่างประเทศ ให้ได้รับการคุ้มครอง ดูแลความเป็นอยู่ และได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงได้ นอกจากนี้ ก่อนการเดินทางไปทำงาน รัฐบาลได้ประสานสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ เพื่อตรวจสอบสถานภาพและความน่าเชื่อถือของนายจ้างและดูแลความถูกต้องตามกฎหมายของสัญญาจ้าง เพื่อป้องกันการหลอกลวงและเอาเปรียบจากบริษัทจัดหางานในประเทศไทยและนายจ้างในต่างประเทศ สำหรับในส่วนของคนหางาน กระทรวงแรงงานมีมาตรการป้องกันปัญหาการหลอกลวง เช่น โครงการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงการไปทำงานต่างประเทศ โครงการเคาะประตูบ้านเพื่อป้องกันปัญหาการหลอกลวง เป็นต้น

นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ ๙๒ แห่งทั่วโลก ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมบทบาทสถานะคนไทยในต่างประเทศ ร่วมกับคนไทยและชุมชนคนไทยเป็นประจำ โดยจัดพิมพ์หนังสือคู่มือคนไทย ๑๐,๐๐๐ ฉบับ จัดซื้อเวลาออกอากาศทางโทรทัศน์ เรื่อง ชีวิตไทยไกลบ้านในได้หวัน เยอรมนี และอิตาลี จัดทำโครงการเลี้ยงอาหารเย็นแก่นักศึกษาไทยมุสลิมในกรุงกัวลาลัมเปอร์ ในช่วงออกบวชประจำวันในเทศกาลถือศีลอด (Buka Puasa) การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาไปบรรยายเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในต่างประเทศให้นักศึกษามุสลิมและชาวไทย โดยเน้นแนวคิดการดำเนินชีวิตให้เป็นสุขไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด ปลุกฝังจริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องแก่เยาวชนไทยมุสลิมและส่งเสริมให้เรียนรู้ถึงความหลากหลายของคำสอนต่างศาสนา นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่ไทย อาทิ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน และสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเจดดาห์ ได้จัดกิจกรรมกงสุลสัญจร รวม ๓ ครั้ง เพื่อให้บริการแก่คนไทยที่พำนักอยู่ในรัฐและเมืองใกล้เคียง เช่น ออกหนังสือเดินทาง e-passport ต่ออายุหนังสือเดินทาง ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับงานกงสุลและงานคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทย

